
SMRT
JUNAKA

SMRT :: JUNAKA

CIJENA 20 FILIRA.

ZAGREB 1916.
Naklada tiskare „MERKUR“, Ilica broj 36.

SMRT JUNAKA.

„Još čas koji, vjerni druzi moji
I mi ćemo opet u boj poći,
No tko znade, hoćemo li igda
Domu dragom živi kada doći.

Još čas koji, i mi ćemo opet
Div-junaštvo pokazati svijetu,
Nek' se priča, kako se Hrvati
Osvećuju dušmaninu kletu."

Mladi junak, maloj četi svojoj
Oduševljen to je govorio,
I na bitku, koja se spremaše
Junake je hrabro sokolio.

„. . . I umrimo ako nam je mrijeti,
„Hrvatska“ će lozinka nam biti,
Nedajmo se, bud'mo kao jedan,
I tad ćemo svakog pobjediti.

A u boju ako mladjan padnem,
Da nijedan požalio nije,
Junaku je suza nepoznata —
Junak ne smije suze da prolije!

Ako padnem, evo novog vodje
Vjernog druga, našeg pobratima,
Do pobjede nek' Vas on povede
Osvetit se kletim dušmanima.

Nek' stjeg ovaj, on junak preuzme
Hrvatsku nam svetu trobojnicu,
Nek' opaše britku moju sablju,
Britku sablju, ljutu osvetnicu.

Slušajte ga, bud'te vjerna braća
Do pobjede vodi samo sloga,
Složni bud'mo, pokažimo svijetu,
Da smo sinci, roda Hrvatskoga . . .!

Samo hrabro! Ne bojmo se nikog,
I pobjeda tad će naša biti,
A rod naš će, vraćajuć se domu
Lovorjem će nas tad okititi“.

Iz busije planu puška ljuta,
Riječ junaka u grudima stade:
„Izdani smo“ tek jedva izusti,
I pogodjen na tle ranjen pade . . .

Iz zasjede dušmani skočiše,
Kundacima naši dočekaše,
Nasta klanje, strašno krvarenje,
Al' ih ipak naši protjeraše.

Protjeraše, a pobratim vjerni,
Pred drugom je na koljena pao,
Trudnu glavu grudma prislonio,
Hladnom vodom ranu ispirao.

„Zalud druže sva je muka tvoja,
Ja osjećam, da kraj svemu to je,
Još čas koji, šaputaše bolno:
I doći će, što doć moralo . . .“

„O ne druže, — ta rana je laka,
I ti ćeš nam skoro ozdraviti,
Naš ćeš vodja ko i dosad biti,
K pobjedi nas slavnoj predvoditi!“

„Dao Bog to“, šaputaše tiho,
„Oh, kako bi tada sretan bio,
No uzalud, ne nadam se više,
Da bi ranu ovu prebolio.

Već je davno zlatno sunce zašlo
I sutra će opet se vratiti,
Ali ja ga nikad više neću,
Kao negda moći pozdraviti.

Već je zašlo sunce mog života —
Već odavno mrak je gusti pao,
I sve nade — slatko sanjarenje
Uništio, brzo pokopao.

Što je život? — Tek kap rose sitne
Što no jutrom kao biser sjaje,
I kad sunce na obzorju grane,
Ona sjajuć polako nestaje . . .

Što je život? — Tek listić na stablu
Koj proljećem buji, cvate, klije,
Dok jeseni vjetar ga ne slomi
I mraz zimnji dok ga ne pokrije . . .

Sve prolazi, ko bilo da nije
I nikad se više vratit neće,
A u duši ostala su bolnoj
Tek sjećanja: odraz davne sreće!

Ja umirem, jer umrijet se mora,
Ali neka! Za dom ja sam pao,
Život mladjan za budućnost doma,
I za kralja, ja sam rado dao.

Ja umirem ko Hrvat, što mrije
Za rod dragi, domovinu svetu,
Umirući dižem ruke k' nebu,
Da osveti tu izdaju kletu.

Ranjen junak na grudi je glavu
Pobratima bolno prislonio,
I ko kroz san — on je vjekom drugu
Sanjario, tiho govorio:

„Gle, ja vidim domovinu našu,
Proslavljenu, slobodnu i slavnu,
Vratiše se dani željkovani,
Ispuniše želju našu davnu.

Oh, budi mi domovino sretna,
A ti rode budi potpun, cijeli!
I nikada više neće moći
Kleti, tudjin Tebe da razdjeli."

I na ruke pobratima svoga,
On se opet lako podigao,
Suznim okom, smrću se boreći,
Zadnje riječi njem' je šaputao:

„Sbogom druže, zadnji čas je doš'o,
Ja umirem. Poći moram sada . . .
Tamo gore, gdje smo svi jednaki,
Gdje istina i pravednost vlada.

Povratiš se domu našem dragom,
Pozdravi mi prijatelje moje,
Domovinu neka ljube svoju,
Od dušmana neka brane svoje!

Izljubi mi majku hranilicu,
Pozdravi mi starog dadu moga,
Nek' ne žale, što sam mladjan pao,
Za dom mili, dobrog kralja svoga.

Ženi mojoj, milju mojem reci,
Da sam umro, ko junak što mrije,
Brat joj budi, tješi srce bolno,
Nek ne kuka, suze nek ne lije.

Nek ne suzi, suze ništa nisu
Doli sreće bolno spominjanje
No ta sreća polako nestaje,
A ostaju samo slatke sanje.

Nek ne kuka, već nek brižno hrani,
Sokolove milu djecu moju,
Nek joj jednom nadomjeste vojna,
Nek dohrane dragu svoju majku.

Nek ih uči da zavjeke treba,
Ljubit milu domovinu svoju,
Neka mrije, ako mrijet' se mora,
Za dom mili, dragu grudu svoju.

Nek Hrvati oni zavjek budu
Koji za dom rado uvjek ginu
Nek kazuju svjetu k'o do sada
Kako treba svet' se dušmanu.

. . . Domovini pozdravlje izruči,
Moj oproštaj i blagoslov svima . . .
Zadnje riječi junaka su bile,
Na rukama dragog pobratima.

*

Boj se bije! Svud krika i jauk,
Od topova sva se zemlja trese,
Pada tanad, kao gusta kiša,
Da i ono što j' živo raznese

Boj se bije, ko da zastat neće,
Svud grozota, plač i jauk vlada,
A pod nožem našeg svakog borca,
Klet dušmanin za dušmanom pada.

Strašno klanje. No naš junak svaki,
Smrt preziruć, na dušmana hrli,
Ne mareći, ako ga u boju,
Za dom dragi, hladna smrt zagrli.

„Pobjedismo“! — čuh se iznenada,
„Hura — napred“, svud se odaziva,
Presta borba — a poljanu boja.
Mrtvo truplo mnogoga pokriva.

*

Prošo boj je i koprena noći,
Rasplinjujuć polako se gubi,
Sviće zora i skoro će sunce,
Čarom svojim, da zemlju poljubi.

I sunce se polagano diže,
Rumenilom jasna zora rudi,
Ko da hoće tom krasotom svojom,
Da junake iz smrti probudi.

Uzdiže se, kruneći pobjedu,
Zadnji pozdrav junacima nosi,
Zadnji pozdrav mile otačbine,
S kojima se cijeli rod ponosi.

A na brijegu, gdje ljut' boj se bio,
Pastir božji mrtve blagosiva,
Iz daljine čuje glas se zvonca,
Na molitvu, što žive poziva.

Kraj trupla je mrtvog vodje svoga,
Mala četa na koljena pala,
I za pokoj duše tog junaka,
Molitve je vruće šaputala.

A poljska je straža vršeć službu,
Na brežuljku tome časak stala,
Zvonkom salvom — za počinak vječni,
Zadnju počast mrtvom drugu dala.

*

Već odavno ljuti boj je proš'o,
I već svijetom vlada mir i sloga,
Tek pričanja naših div-junaka,
Sjećaju nas doba velikoga.

I suze su majkâ presahnule,
Uzdisaji ljuba zatišali,
Sve je prošlo — tek sjećanje osta,
Na junake, što su za dom pali.

A daleko izvan domovine,
U tudjemu, nepoznatom kraju,
Leže kosti naših borioca,
Šaljuć pozdrav milom zavičaju.

Na obronku onom zapuštenom,
Gdje je junak boreći se pao,
Grobni humak cvijećem je obraso,
Što se iznad zemlje podigao.

Malen grob je, krst ga drven resi,
Oko krsta s' zelen bršljan hvata,
Kazujući svijetu, da grob to je
Div-junaka čeličnog Hrvata!

Оверо
Милорад Јовановић
11с 3 12/XII 1920 год
Крушевац

